Molen “De Bol” in Varik

Er bestaat al heel lang een molen in Varik.
Toen er nog een kasteel was aan de Waalbandijk bezat de heer een molen.
In een oorkonde van rond 968 staat Dat Keizer Otto I een curtis (hof) Feldrike (Varik) schenkt aan graaf Widergeld. Bij dat hof hoorde het molenrecht met maaldwang, het visrecht in de Waal, het recht om een veer te hebben en het collatierecht (recht om een priester te benoemen).
Dus de heer had een molen, waar alle pachters van zijn landerijen hun graan moesten brengen om te laten malen.
In het begin van de 13e eeuw wordt er nog gesproken van “huys ende slot tot Vauderich, met de hofstat en de bongert binnen sijnen cingel daerto behorende, ende den wind ende windmeulen to Vauderich”
In het midden van de 17e eeuw wordt er zelfs gesproken van “Het slot Molenhuyse” Dus het kasteel als onderdeel van de molen.
Op oude kaarten is ook goed te zien dat de molen er lang geweest is.
Hieronder een kaart uit 1517. Hierop zie je het kasteel met de molen op de dijk. Op de tekening lijkt het een standaardmolen. Later is er in ieder geval een wipmolen gekomen
Zo’n soort molen heeft er gestaan tot 1865. Toen is hij afgebrand. In 1867 is de huidige molen gebouwd.

Hieronder een kaart uit 1642 met de molen van varik en die van Heerewaarden, waarvan de eigenaar Jan van Bommel was.

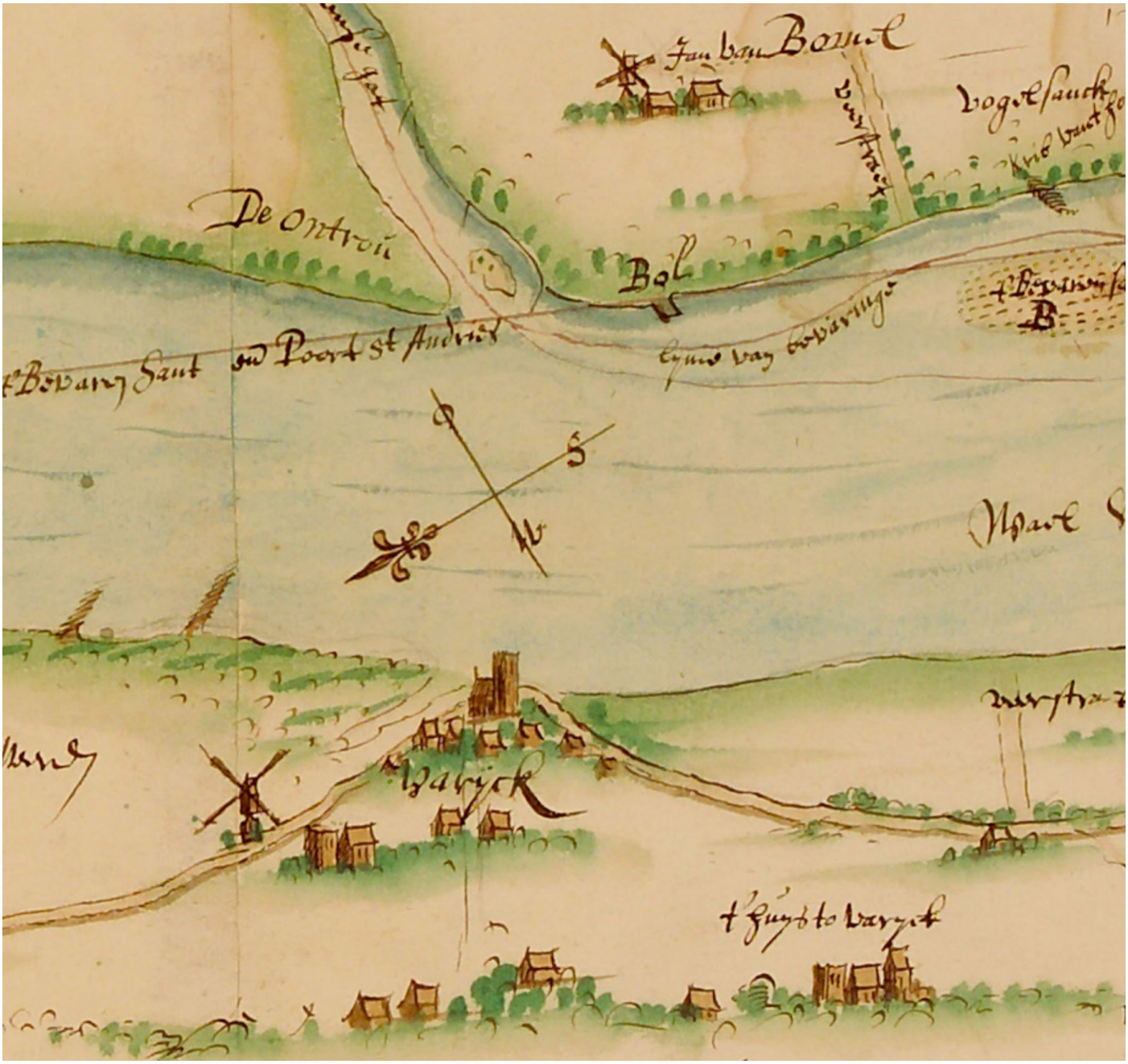

Hieronder een kaart uit 1657

1699

1733

1786

1810

1811

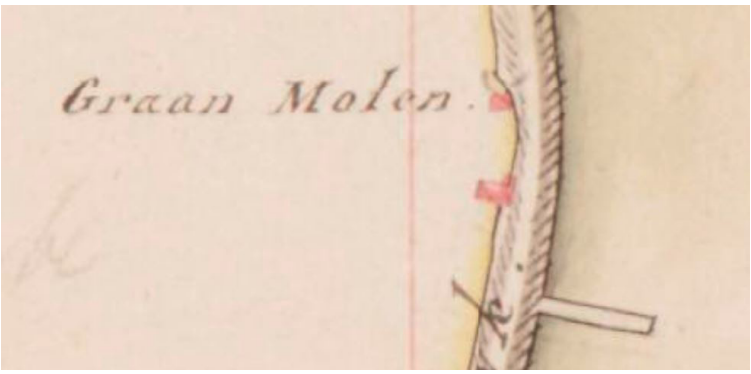

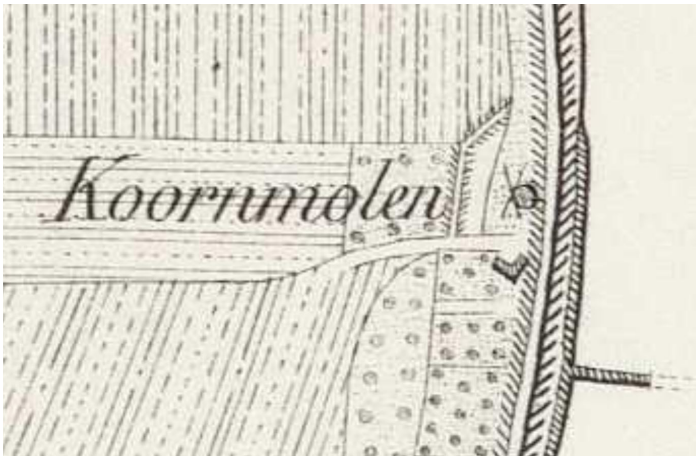

1828

In 1810 zorgt Napoleon ervoor dat alle woningen en percelen in kaart worden gebracht.
Hieronder de kaart uit 1832 met de percelen van de molenaar. Op B89 staat de molen. Antonie Verweij, de molenaar heeft de percelen B86, 87, 88, 89, 90 en 91. Op perceel 91 is zijn huis met schuur, want in een wipmolen is weinig woonruimte.

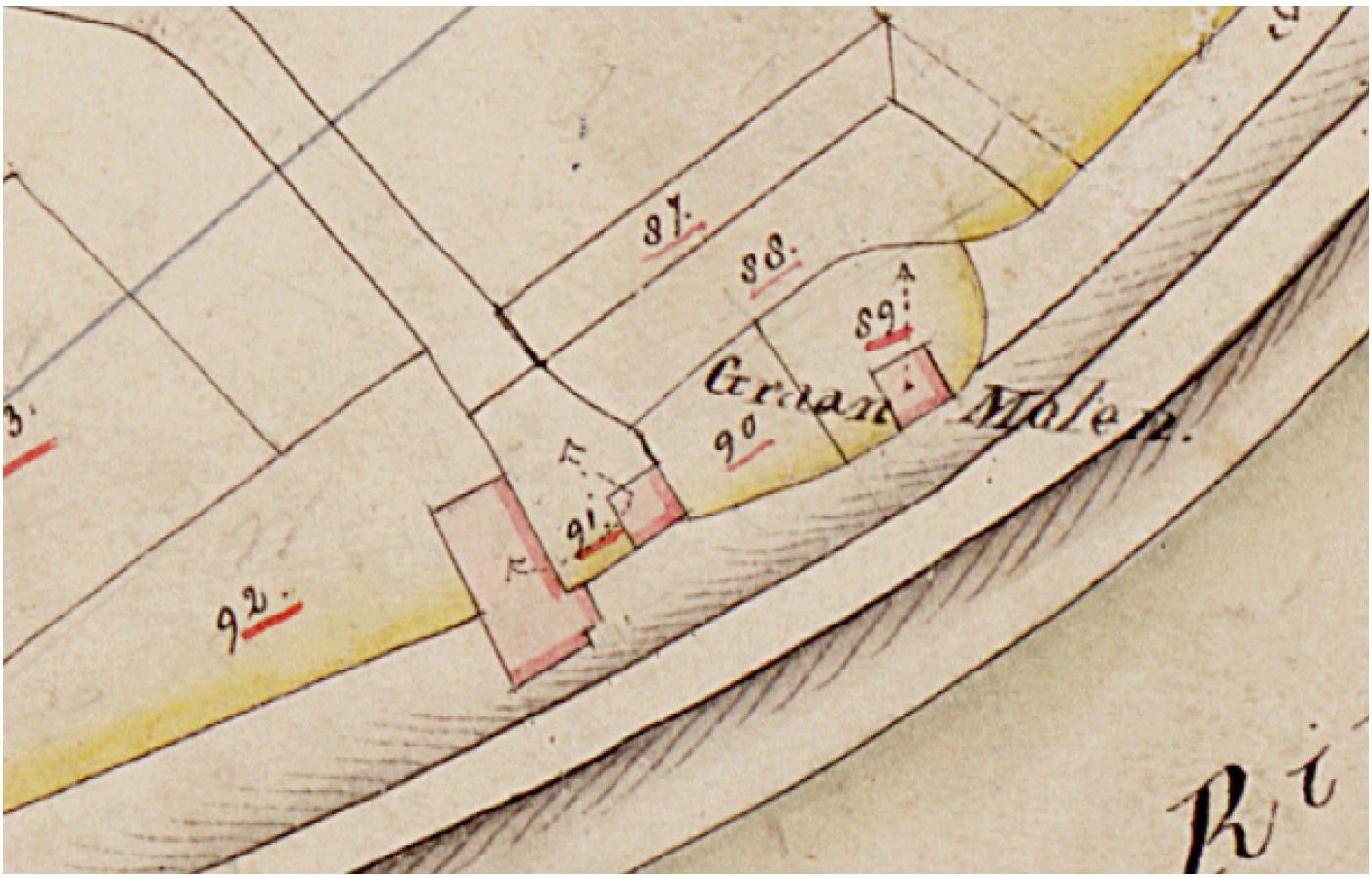

85		Verwij	Antonie	Molenaar	Varik	bouwland	1 96	60
86		"	"	"	"	boomgaard	54	90
87		"	"	"	"	Willeggraf	3	10
88		"	"	"	"	Willeggraf	5	30
88 bij		Varik	de Polder van	"	"	Waterloozing	8	20
89		Verwij	Antonie	Molenaar	Varik	Molen en erf	3	10
90		"	"	"	"	tuin	2	30
91		"	"	"	"	Huis Schuur	3	90

We zien hieronder dat in de Franse tijd de rechtzaken goed gedocumenteerd werden.
In 1810 was Arie Verhagen (1762-1822) hier de bakker. Hij had van een zekere R.O. twee zakken rogge gekregen om te laten malen. Één zak bracht hij naar de molen, maar hij had de andere zak verduisterd op zijn zolder.
Hij kreeg hiervoor een boete van 300 gulden. Wat in die tijd wel erg veel moet zijn geweest. Hij moest ook de kosten van procedure betalen.

EXTRACT uit de rolle of register van commissarissen ter judicature, over de middelen te lande, ressort Thiel.

IN NAAM DES KEIZERS.

In zake, ongedecideerd hangende voor commissarissen ter judicature over de middelen te lande, ressort Thiel, tusschen den heer en mr. *H. J. Dijckmeester*, substitut-fiskaal der voorsz. middelen, R. O., eischer, ter eenre; op en jegens *A. Verhagen*, broodbakker, te Varik, gedaagde en defaillant, ter andere zijde.

Commissarissen voornoemd, geëxamineerd hebbende den intendith, bij den eischer geëxhibeerd, en gelet op de stukken daar nevens, onder inventaris, overgelegd, en verder waarop in dezen te letten stonde, doende regt in naam en van wege Z. M. DEN KEIZER, verklarende voor het profijt en uit kracht van de defaulten bij den eischer, op en tegen den gedaagden en defaillant in dezen geobtineerd, denzelven gedaagden en defaillant verstoken te zijn van alle exceptien, declinatoir, dilatoir en peremptoir, defentie en weeren van regten, die hij, gecompareerd zijnde, zonde hebben kunnen doen en proponeren. Verklaren voorts den gedaagden en defaillant, uit kracht van art. 6 der ordonnantie op het gemaal, van den 17den van wintermaand 1805, vervallen te zijn, in eene boete van drie-honderd guldens, bij voorsz. art. 6 der bovengemelde ordonnantie geïncurreerd, en condemneren mitsdien den gedaagden en defaillant om dezelve somme van drie-honderd guldens, aan den eischer, R. O., te betalen, en zulks ter zake, dat de gedaagde van zich heeft kunnen verkrijgen, om, op den 7den van bloëimaand dezes jaars, eene partij van twee zakken rogge, welke door hem, op dien dag, op één biljet was verimpost, te splitsen, en een zak van dezelve ter molen, te Varik, te doen en den anderen op zijnen zolder te laten.

Met verdere condemnatie van den gedaagden en defaillant, in de kosten dezer procedure, des noods, ter taxatie en moderatie van commissarissen voornoemd.

Aldus gesentieerd, den 16den van oogstmaand 1810, bij de heeren dr. *G. J. Rink*, mr. *D. H. Schull* en mr. *A. Vermeulen*, en gepronuntieerd denzelfden dag.

In fidem extracti,
E. D. RINK, *secretaris.*

	NAAM.	VOORNAMEN.	BEROEP.	WOONPLAATS.
EIGENAAR	Verweij	Antonie	Molenaar	Deil
Vruchtgebruiker				

ART. 230

EIGENAAR:

Volgnommer. 1.	POLDER, GEHUCHT of PLAATSELIJKE BENAMING. 2.	VERWIJZING NAAR de kadastrale plans. Sectie. 3.	No. der perceelen. 4.	VERWIJZING NAAR het algemeen register der hypotheken. Deel. 5.	Nommer. 6.	SOORT der EIGENDOMMEN. 7.	Volgnommer der gebouwde eigendommen. 8.	INHOUDS-GROOTTE VAN IEDER PERCEEL. 9. b.	r.	c.	Klassering. 10.	Kadastraal inkomen van ieder perceel, zonder aftrek der polder- en dijks-lasten. 11. f.	c.	Bedrag van den aftrek wegens polder- en dijks-lasten. 12. f.	c.	BELASTBAAR INKOMEN VAN IEDER PERCEEL. Ongebouwd. 13. f.	c.	Gebouwd. 14. f.	c.	BEKNOPTE OMSCHRIJVING der PLAATS GEHAD HEBBENDE VERANDERINGEN. 15.	Verwijzing naar de Supplete toire Aanwijzende Tafel. 16.	Aanwijzing der artikelen en der volgnommers van deze lijst. Waarnit getrokken. Artikel 17.	Volgnommer. 18.	Waar overgebragt. Artikel. 19.	Volgnommer. 20.
1		A	47			Weiland		1	53	50	4	38	61	11	10	27	42			Dijkdt 1851.				230	20
2		B	52			do			71	30	5	19	24	19	06		18			Verdeeling R 1854				604	1
3			53			do			90	90	2	40	70	164		39	06			"				"	2
4			55			Bouwland		1	96	60	1 2	52	08	89	3	50	06			Verk. Rijksweis				313 / 314	1 / 1.2
5			56			Boomgaard			54	90	2	24	71	3	39	21	32			Dijkdt 1851				230	16
6			57			Weigrond			3	40	2		40		48		01			Verdeeling R 1854				603	5
7			58			do			5	30	2		85		84		01			"				"	6
8			89			Huis en erf			3	40	2		105		104		01	180	"	"				"	7
9			90			Tuin			2	40	3		78		69		01			"				"	8
10			91			Bouwhuis en erf			3	90	5	1	33		15	1	18	27	"	"				"	9

Het is heel slecht te lezen, maar we zien hier de leggerartikel waarin staat dat Antonie Verweij (1791-1865) deze percelen bezat en nog andere percelen. Hij was in 1823 getrouwd met Steijntje Verweij en zijn woonden in het huis op perceel B91.

In 1853 neemt Jan Verhagen samen met Jacoba Verhagen het stokje over als molenaar/bakker. Jan is geboren in Varik maar beheerde de molen in Deil. Deze molen was in de middeleeuwen ook bezit van de heer van Varick.

	NAAM.	VOORNAMEN.	BEROEP.	WOONPLAATS.
EIGENAAR	Verhagen (oncon.)	Jan	Koornmolenaar	Deil
VRUCHTGEBRUIKER. ERFPACHTER, OF REGT VAN OPSTAL.				

~~ART. 603.~~

mede EIGENAAR: Jacoba Verhagen

Volgnommer. 1.	POLDER GEHUCHT, of plaatselijke benaming. 2.	VERWIJZING NAAR de kadastrale plans: Sectie. 3.	Nommer der perceelen. 4.	VERWIJZING NAAR het algemeen register der hypotheken. Deel. 5.	Nommer. 6.	SOORT der eigendommen. 7.	Plaatselijk nommer der gebouwde eigendommen. 8.	INHOUDS-GROOTTE van ieder perceel. 9. b.	r.	c.	Klassering. 10.	Kadastraal inkomen van ieder perceel, zonder aftrek der polder- en dijks-lasten. 11. f.	c.	Bedrag van den aftrek wegens polder- en dijks-lasten. 12. f.	c.	BELASTBAAR INKOMEN van ieder perceel: Ongebouwd. 13. f.	c.	Gebouwd. 14. f.	c.	BEKNOPTE OMSCHRIJVING der plaats gehad hebbende veranderingen. 15.	VOLGNOMMER van de suppletoire aanwijzende tafel. 16.	AANWIJZING der artikel en volgnommers van deze lijst: Waarnit getrokken: Artikel. 17.	Volgnommer. 18.	Waar overgebragt: Artikel 19.	Volgnommer. 20.
1		~~B~~	~~86~~	~~107~~	~~29~~	~~boomgaard~~		0	54	90	2	24	71	3	39	21	32			Verkoop 1867/19		230	16	728	12
2	Peel 4ᵉ-4ᵈ	~~B~~	~~506~~	"	"	~~dijkhelling~~		"	"	"	"	"	"	"	"	"	"					"	17	893	1
3	" 4ᵉ-4ᵉ	~~B~~	~~509~~	"	"	~~dijkhelling~~		"	"	"	"	"	"	"	"	"	"					"	18	"	2
4	" 112ᵈ-112ᵉ	~~B~~	~~679~~	"	"	~~dijkhelling~~		"	"	"	"	"	"	"	"	"	"					"	19	"	3
5		~~B~~	~~87~~	"	"	~~weigrond~~		0	03	10	2	0	49	0	48	0	01					"	6	728	13
6		~~B~~	~~88~~	"	"	~~weigrond~~		0	05	30	2	0	85	0	84	0	01					"	7	"	14
7		~~B~~	~~89~~	"	"	~~huis en erf~~		0	03	10	2	1	05	1	04	0	01	180	"			"	8	"	15
8		~~B~~	~~90~~	"	"	~~tuin~~		0	02	30	3	0	78	0	77	0	01					"	9	"	16
9		~~B~~	~~91~~	"	"	~~bouwhuis en erf~~		0	03	90	5	1	33	0	15	1	18	27	"			"	10	"	17
10		~~B~~	~~92~~			~~weiland~~		0	11	10	4	2	46	1	40	0	06					"	12	"	18

incons.

Maar in 1865 brand de molen helemaal af.

Twee jaar later in 1867 wordt een nieuwe molen gebouwd, meer landinwaarts. Niet op dezelfde plek, dat werd niet toegestaan omdat de karrenpaarden van de zwaaiende wieken zouden kunnen schrikken.
Deze keer wordt het een stellingmolen, omdat hij niet meer op de dijk staat en toch genoeg wind moet vangen.

Hieronder een tekening van 1867 waarop de molen is verdwenen aan de dijk. Het huis op B91 is ook verdwenen en het huis op B92 is vergroot en is nu B1688. Het dient tevens als herberg.

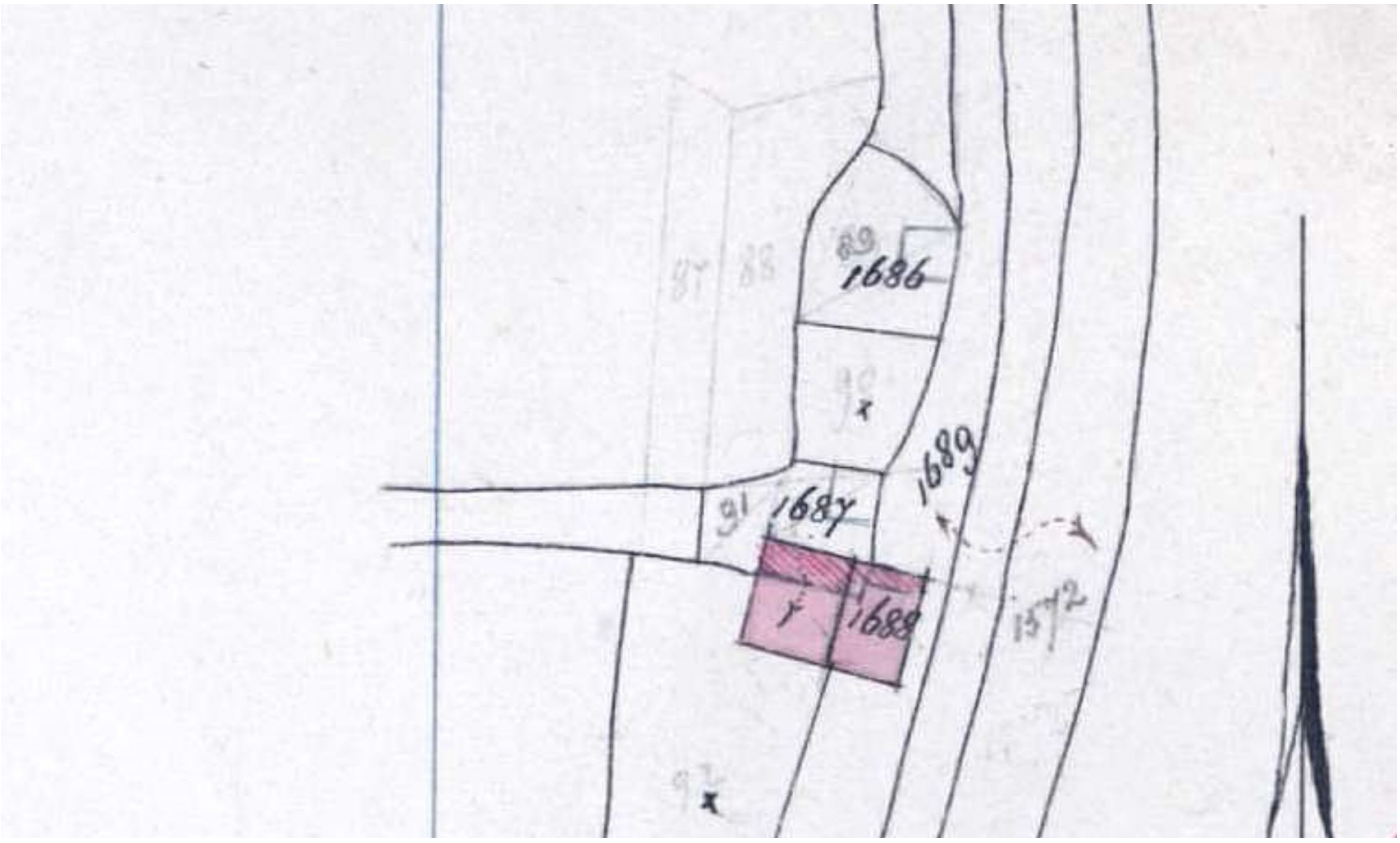

En hier een tekening uit 1868 met de nieuwe molen op perceel B1725

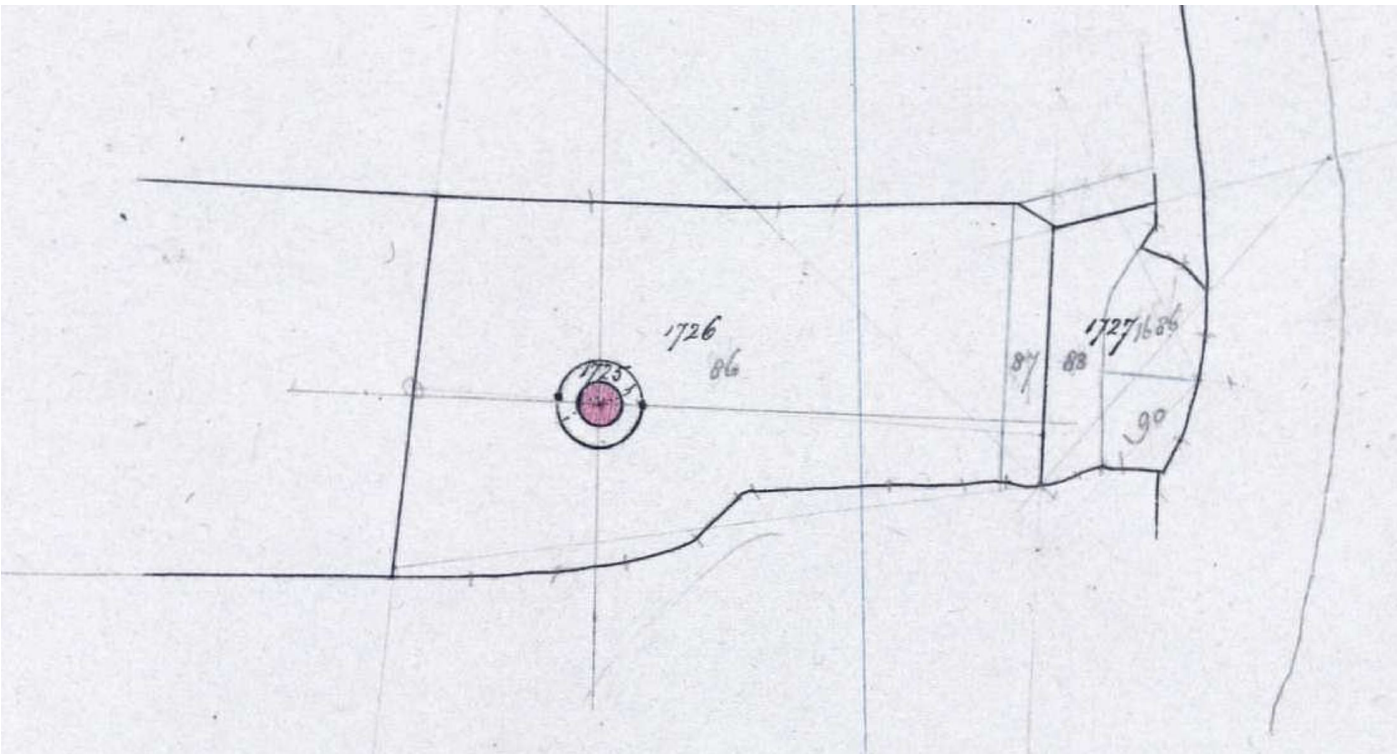

Jan Hendrik Verhagen (1818-1910), de broer van Jan Verhagen gaat de molen overnemen. Hij is tevens herbergier en bakker, landbouwer en gemeenteontvanger. Hij is getrouwd in 1844 met Weintje van Waarden (1820-1901).
We zien op regel 12 dat op B86 een nieuwe molen is gebouwd in de boomgaard. Op regel 15 zien we dat de molen is afgebrand. Op regel 17 is het huis en de schuur verbouwd.
Op regel 21 krijgt de molen nummer B1725

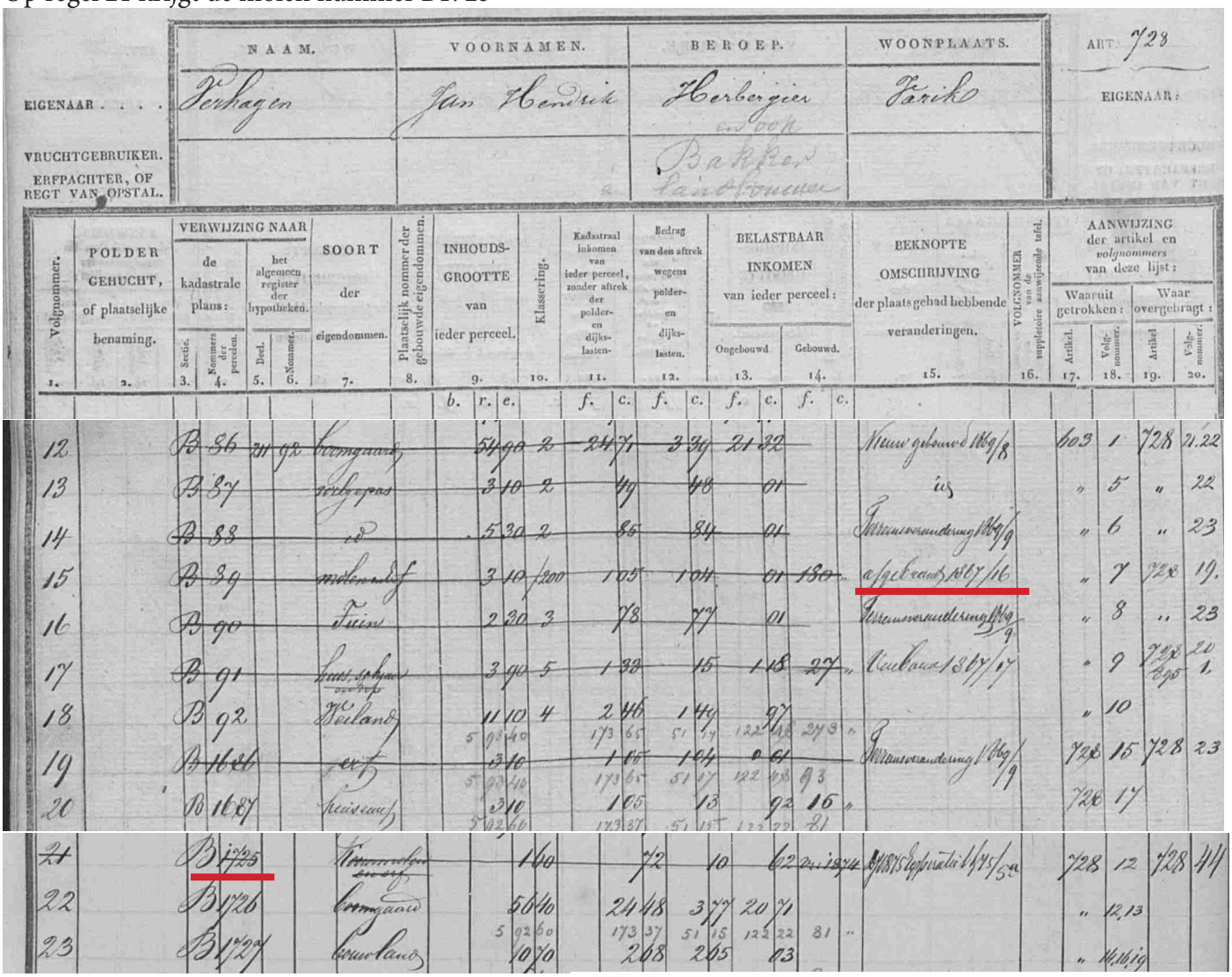

Volgnummer.	Polder gehucht, of plaatselijke benaming.	Verwijzing naar de kadastrale plans: Sectie.	Nommers der perceelen.	Deel.	N.Nommer.	Soort der eigendommen.	Plaatselijk nommer der gebouwde eigendommen.	Inhoudsgrootte van ieder perceel. b.	r.	e.	Klassering.	Kadastraal inkomen van ieder perceel, zonder aftrek der polder- en dijkslasten. f.	c.	Bedrag van den aftrek wegens polder- en dijkslasten. f.	c.	Belastbaar inkomen van ieder perceel: Ongebouwd f.	c.	Gebouwd f.	c.	Beknopte omschrijving der plaats gehad hebbende veranderingen.	Volgnummer van de suppletoire aanwijzende tafel.	Aanwijzing der artikel en volgnummers van deze lijst: Waaruit getrokken: Artikel.	Volgnummer.	Waar overgebragt: Artikel	Volgnummer.
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.			10.	11.		12.		13.		14.		15.	16.	17.	18.	19.	20.
12		B	86	21	92	boomgaard		54	90	2		24	71	3	34	21	32			Nieuw gebouwd 1869/8		603	1	728	21.22
13		B	87			[illegible]		3	10	2		49		48		01				ds		"	5	"	22
14		B	88			d		5	30	2		85		84		01				Perceelsverandering 1869/9		"	6	"	23
15		B	89			molenerf		3	10	2	200	105		104		01		180	"	afgebrand 1867/16		"	7	728	19.
16		B	90			Tuin		2	20	3		78		77		01				Perceelsverandering 1869/9		"	8	"	23
17		B	91			huis, schuur		3	90	5		1 38		15		1 18		27	"	Verbouwd 1867/17		"	9	728 Bpo	20 1.
18		B	92			Weiland		11	10	4		2 46		1 49		97						"	10		
								5	93	40		173	65	51	14	122	48	243	"						
19		B	1686			ext		3	10			1 65		1 04		0 61				Perceelsverandering 1869/9		728	15	728	23
								5	93	40		173	65	51	14	122	48	243							
20		B	1687			huiseerf		3	10			1 05		1 03		92	16		"			728	17		
								5	02	60		173	37	51	15	122	22	81							
21		B	1725			Kunstmolen soort			1	60		72		10		62		1 34		B 1875 Opgerichtt 1875/5a		728	12	728	44
22		B	1726			boomgaard			5	64	40	24	48	3	77	20	71					"	12.13		
23		B	1727			bouwland			10	70		208		205		03						"	14.16.19		

Door Sterfgeval gevraagd een
Molenaarsknecht,
ongehuwd, om terstond in dienst te treden, P. G., van goede getuigschriften voorzien. Brieven fr°. aan H. VERHAGEN, Molenaar te Varik bij Tiel.

Advertentie 18 aug. 1890

Ter gelegenheid van zijn zilveren ambtsjubileum zijn den heer **H. Verhagen,** ontvanger te Varik (Gelderland), vele blijken van hoogachting en waardeering ten deel gevallen.

H. Verhagen.

Jan Hendrik Verhagen en Weintje van Waarden hebben een zoon: Jan Marinus Verhagen (1864-1952) deze gaat in 1910 de molen overnemen en is de nieuwe molenaar. Jan Marinus Verhagen trouwt ook in 1910 met Maria Hendrika Hol uit Ophemert.
Hij blijft de molenaar tot 1950 dan neemt Jan Hendrik van Waarden(1907-??) de zoon van Roelof van Waarden in de Kerkstraat (nu openluchtmuseum) het over.

De molen in 1930

De molen in 1950

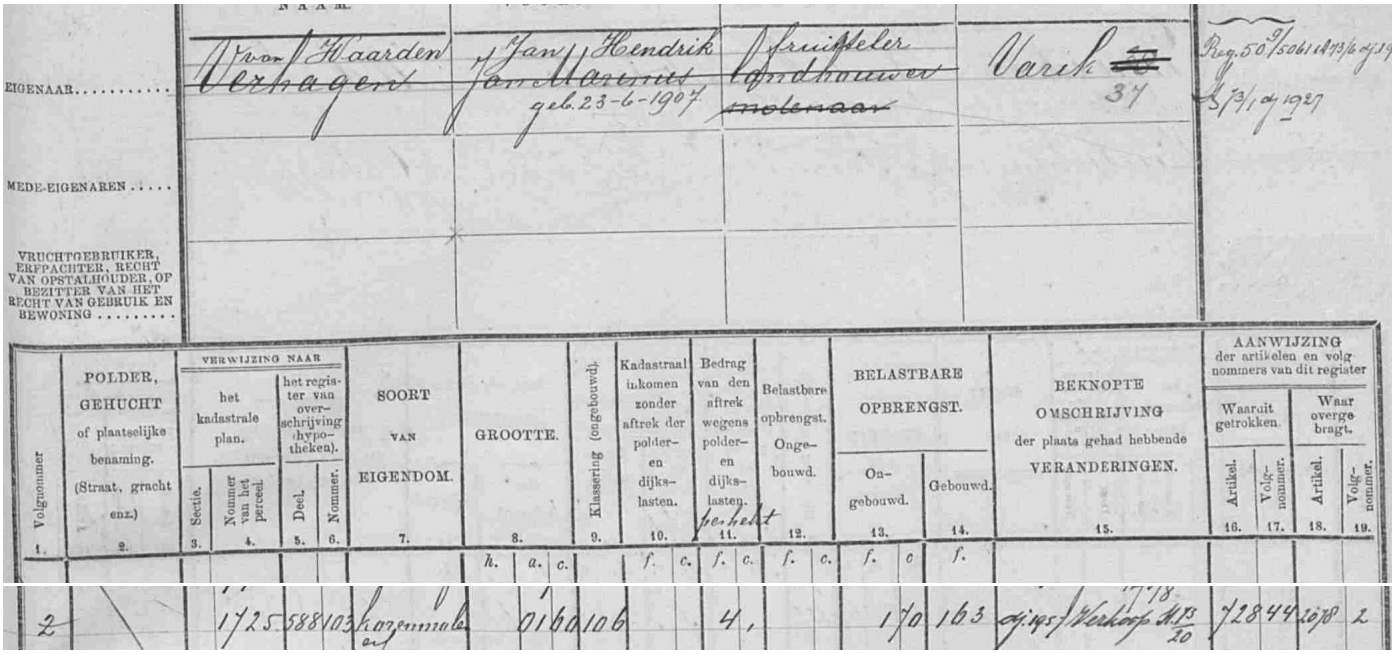

	NAAM.			
EIGENAAR	~~Van Waarden~~ ~~Verhagen~~	~~Jan~~ ~~Jan Maurits~~ ~~Hendrik~~ geb. 23-6-1907	~~fruitteler~~ ~~landbouwer~~ ~~molenaar~~	Varik ~~A~~ 37
MEDE-EIGENAREN				
VRUCHTGEBRUIKER, ERFPACHTER, RECHT VAN OPSTALHOUDER, OF BEZITTER VAN HET RECHT VAN GEBRUIK EN BEWONING				

Reg. 50 9/5061 1973/6 dj 19
5/3/1 dj 1927

Volgnummer 1.	POLDER, GEHUCHT of plaatselijke benaming. (Straat, gracht enz.) 2.	VERWIJZING NAAR het kadastrale plan. Sectie. 3.	Nummer van het perceel. 4.	het register van overschrijving (hypotheken). Deel. 5.	Nummer. 6.	SOORT VAN EIGENDOM. 7.	GROOTTE. h. a. c. 8.	Klassering (ongebouwd). 9.	Kadastraal inkomen zonder aftrek der polder- en dijkslasten. f. c. 10.	Bedrag van den aftrek wegens polder- en dijkslasten. f. c. 11.	Belastbare opbrengst. Ongebouwd. f. c. 12.	BELASTBARE OPBRENGST. Ongebouwd. f. c. 13.	Gebouwd. f. 14.	BEKNOPTE OMSCHRIJVING der plaats gehad hebbende VERANDERINGEN. 15.	AANWIJZING der artikelen en volgnummers van dit register. Waaruit getrokken. Artikel. 16.	Volgnummer. 17.	Waar overgebracht. Artikel. 18.	Volgnummer. 19.
2			1725	588	103	Molenmolen en	0160	106		4,		1,70	163	dj 1945 Verkoop 17/8 A 13/20	2844	1078	2	

In 1956 verkoopt Jan hendrik van Waarden de molen weer aan Huibert Knobbout, veehandelaar.
Het adres is dan Waalbandijk A37
Hij bezit de molen tot 1961. Dan verkoopt hij hem aan Peter van Galen

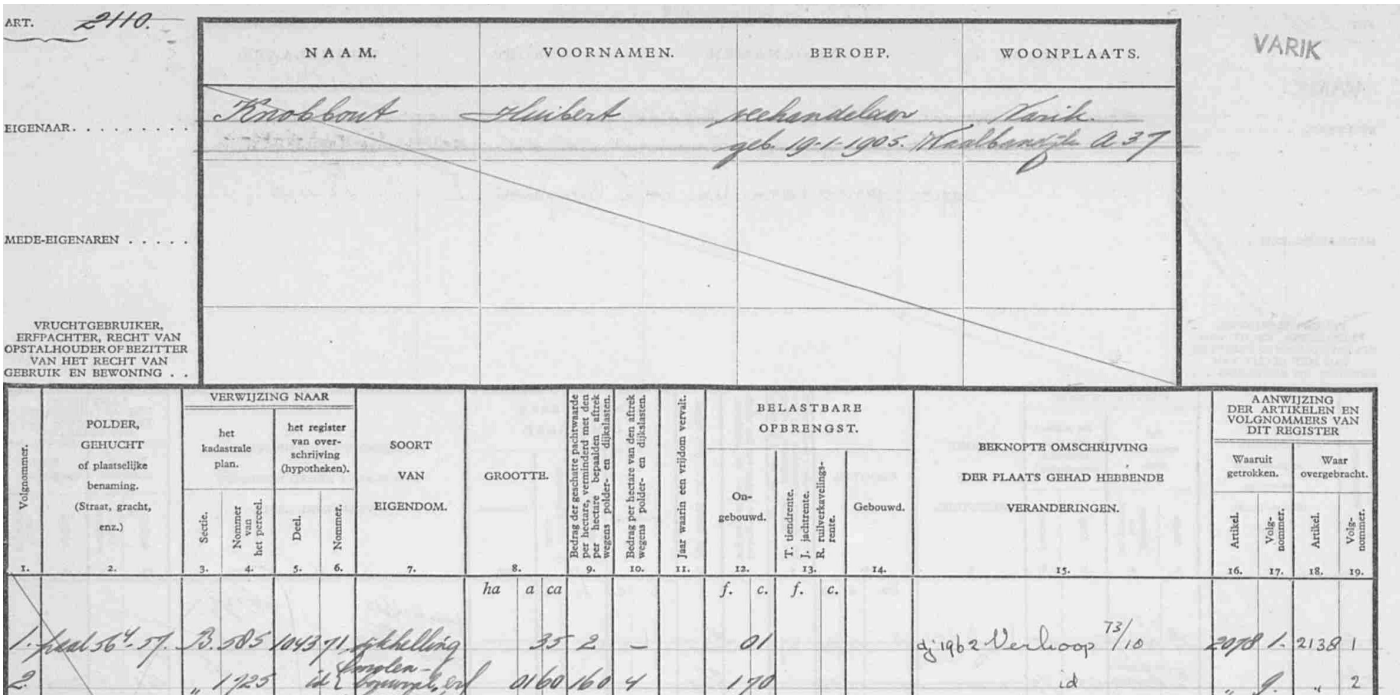

ART. 2110.

	NAAM.	VOORNAMEN.	BEROEP.	WOONPLAATS.
EIGENAAR	Knobbout	Huibert	veehandelaar	Varik geb. 19-1-1905. Waalbandijk A 37
MEDE-EIGENAREN				
VRUCHTGEBRUIKER, ERFPACHTER, RECHT VAN OPSTALHOUDER OF BEZITTER VAN HET RECHT VAN GEBRUIK EN BEWONING				

VARIK

Volgnummer. 1.	POLDER, GEHUCHT of plaatselijke benaming. (Straat, gracht, enz.) 2.	VERWIJZING NAAR het kadastrale plan. Sectie. 3.	Nummer van het perceel. 4.	het register van overschrijving (hypotheken). Deel. 5.	Nummer. 6.	SOORT VAN EIGENDOM. 7.	GROOTTE. ha a ca 8.	Bedrag der geschatte pachtwaarde per hectare, verminderd met den aftrek wegens polder- en dijkslasten. 9.	Bedrag per hectare van den aftrek wegens polder- en dijkslasten. 10.	Jaar waarin een vrijdom vervalt. 11.	BELASTBARE OPBRENGST. Ongebouwd. f. c. 12.	T. tiendrente. J. jachtrente. R. ruilverkavelingsrente. f. c. 13.	Gebouwd. 14.	BEKNOPTE OMSCHRIJVING DER PLAATS GEHAD HEBBENDE VERANDERINGEN. 15.	AANWIJZING DER ARTIKELEN EN VOLGNOMMERS VAN DIT REGISTER. Waaruit getrokken. Artikel. 16.	Volgnummer. 17.	Waar overgebracht. Artikel. 18.	Volgnummer. 19.
1.	~~Peel 56 ha 57~~	B.	585	1043	71	~~Schelling~~	35	2	—		01			dj 1962 Verkoop 73/10	2078	1.	2138	1
2.		"	1725	id		Galen-molenbouwval en	0160	160	4		170			id	"	1.	"	2

Als Van Galen het koopt is het al een bouwval. Zo staat het hier ook bij regel 2: molenbouwval en erf

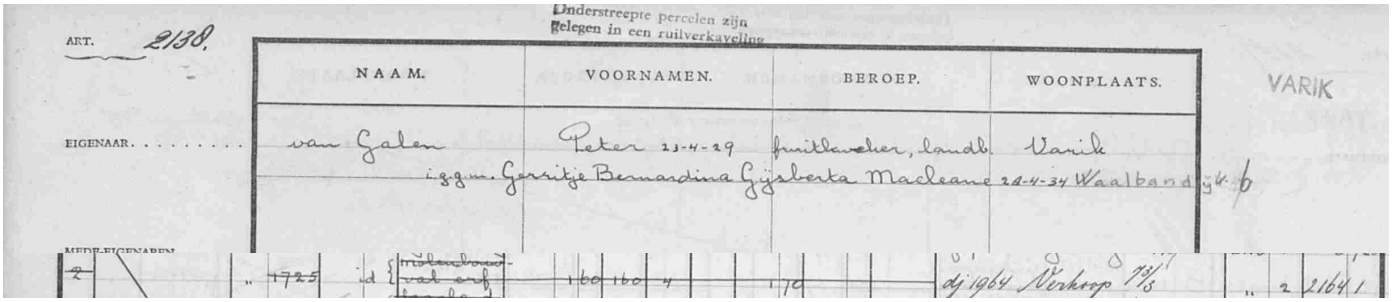

ART. 2138.

Onderstreepte percelen zijn gelegen in een ruilverkaveling

	NAAM.	VOORNAMEN.	BEROEP.	WOONPLAATS.
EIGENAAR	van Galen	Peter 23-4-29	fruitkweker, landb.	Varik
	i.g.m. Gerritje Bernardina Gijsberta Macleane 28-4-34			Waalbandijk 6
MEDE-EIGENAREN				

VARIK

2		"	1725	id	~~Molenbouwval en erf~~	160	160	4		170				dj 1964 Verkoop 73/8		"	2	2164	1

~~Molenbouwval en erf~~

De bouwval in de jaren ‘50, de stelling is al aardig kapot

De molen in 1960 vlak voor de restauratie. Nu helemaal zonder stelling.
De roeden van de wieken kwamen nog uit de molen van Est die in 1924 werd afgebroken. Zij werden toen bij het installeren 2,5 m ingekort tot 21,5 m. Dus de molen van Est had een vlucht van 24 m.
De firma Coppes uit Bergharen doet de restauratie in 1964.

De molen in 1966 na de restauratie van 1964

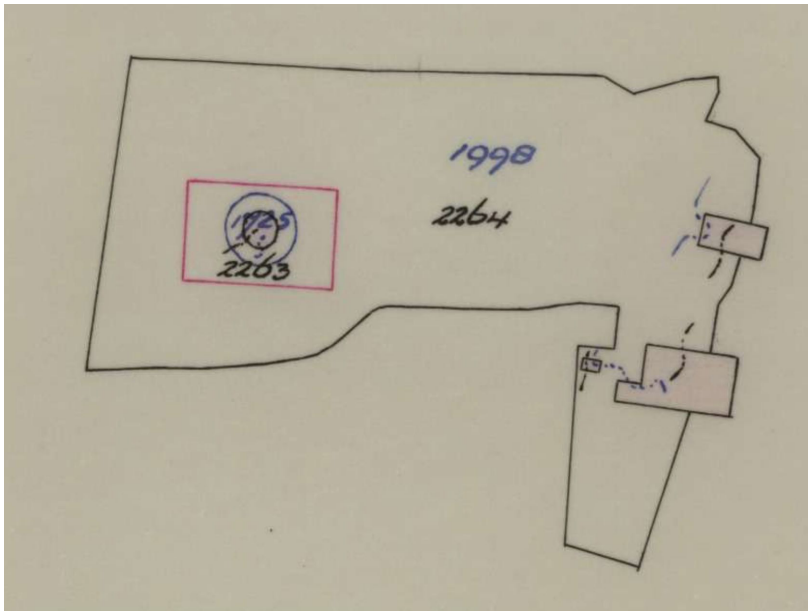

1966

In 1963 verkoopt Van Galen het aan het Prins Bernhardfonds.
In 1964 werd deze molen als hoofdprijs van een loterij van het fonds aangeboden. De winnaar was iemand in een rolstoel. Die zag de molen niet zitten. En kreeg een vergoeding van 16.000 gulden. Toen werd besloten dat mevrouw S.C. Bouwman-Kingma, één van de subsidieverstrekkers van het fonds de nieuwe eigenaar van de molen zou worden. Zij kocht de molen voor 19.000 gulden

Molen te Varik hoofdprijs in de nieuwe Anjerloterij

(Van een onzer verslaggevers)

OP een van de 1.800.000 loten van de Anjerloterij 1963, die men in de komende maanden hoopt te verkopen, zal de hoofdprijs, de stenen korenmolen te Varik, in de Betuwe vallen. Met 25 mille aan contanten én een auto, zodat er alle mogelijkheden voor de winnaar zijn de molen als weekendverblijf te gebruiken. De molen heeft geen enkel emplooi meer; hij wordt op het ogenblik gerestaureerd.

Uit deze loterij hoopt het Prins Bernhardfonds een opbrengst te verkrijgen van ruim één miljoen gulden. Dit bedrag zal worden besteed aan subsidies van culturele aard, die door het Prins Bernhard Fonds worden verleend of door de provinciale anjerfondsen. In 1962 werd in het geheel voor ruim 1.200.000 gulden aan subsidie verstrekt. Om de twee jaar wordt het Prins Bernhardfonds in staat gesteld een loterij te organiseren.

Hoewel het om grote bedragen gaat blijkt soms dat deze nog niet hoog genoeg zijn. Het is, bijvoorbeeld, niet mogelijk geweest om de Aristoteles van Rembrandt die in New York voor 8,5 miljoen gulden werd verkocht voor Nederland te behouden. Had men iets meer gehad of meer gelden kunnen verwerven — het verschil was altijd nog twee miljoen gulden — dan ware het mogelijk geweest de Aristoteles te verwerven voor een Nederlands museum.

Evenals de vorige anjerloterij heeft ook deze het kenmerk, dat op elke tien opeenvolgende loten een prijs valt. Op alle loten namelijk waarvan het laatste nummer overeenkomt met dat van het lot, waarop de hoofdprijs valt kan men een pocketboek krijgen. Behalve de 162.000 pocketboeken worden ook 16.200 grammofoonplaten, 1620 boekenrekken, 162 draagbare radio's, vijftien prijzen van *f* 1500 en twee geldprijzen van *f* 25.000 toegekend.

Een ander nieuw element is, dat aan deze anjerloten vier coupons ter waarde van 25 cents zijn gehecht, met een gezamenlijke waarde derhalve even groot als de prijs van het lot. Op elke coupon kan men op bepaalde artikelen 25 cents reductie krijgen, zodat men het lot kan „terugverdienen".

Toen hij op een persconferentie te Amsterdam de hoofdprijs, de molen te Varik aankondigde sprak prof. Asselbergs (Anton van Duinkerken) de hoop uit, dat hij gewonnen zou mogen worden, door iemand die er „Lettres de mon moulin" zou schrijven. In elk geval, vertelde ons de burgemeester van Varik, kan men uit de raampjes boven in molen de toren van Lith zien, het dorp waaraan Antoon Coolen zijn „Dorp aan de rivier" wijdde. De molen staat op 85 meter afstand van de Waaldijk, op een paar honderd meter van de oude toren van Varik en het veerhuis zonder veer, maar met vergunning.

De vondst een molen tot hoofdprijs van een loterij te bestemmen valt samen met het veertigjarig bestaan van de vereniging De Hollandse Molen en met de uitgifte van een serie zomerpostzegels met molens.

De nu nog vervallen korenmolen van Varik — een dorpje aan de Waal tussen Zaltbommel en Tiel — krijgt, zoals gemeld, na een grondige restauratie een nieuwe bestemming: weekendhuisje voor een nu nog onbekende Nederlander, die de hoofdprijs wint in de grote loterij van het Prins Bernhardfonds.

De molen staat een meter of tachtig achter de Waaldijk en zo'n driehonderd meter van de dorpstoren van Varik langs een van de mooiste wegen van de Betuwe — een weg, die terecht is opgenomen in de jaarlijkse Betuwe-bloesemtocht.

Wie won hoofdprijs

-MOLEN, AUTO én 25.000 GULDEN-

in de Anjerloterij?

(Van een onzer verslaggevers)

WIE heeft de romantische molen in Varik aan de Waal gewonnen, de hoofdprijs in de Nationale Anjerloterij? Bij het Prins-Bernhardfonds en het reclamebureau Laurens Daane had zich gisteravond de eigenaar van het maandag uit de bus gekomen nummer C 664507 nog niet gemeld. Bij de hoofdprijs zijn inbegrepen een bedrag van *f* 25.000,— en een personenauto.

Ook voor de twee andere hoofdprijzen, geldbedragen van 25 mille, die automatisch op de lotnummers A 664507 en B 664507 vielen, hebben zich nog geen kandidaten gemeld. De loten-in-kwestie zijn verkocht.

Het totale aantal verkochte loten bedraagt 1.450.000: dit is 350.000 minder dan was geraamd. Af te leiden uit het lotnummer van de hoofdprijs zijn verder beschikbaar: vijftien waardebonnen van *f* 2500, 162 draagbare radio's, 1620 boekenrekken, 16.200 grammofoonplaten van Godfried Bomans en 162.000 pocketboeken.

Winnaar Anjer-loterij nog onbekend

(Van onze verslaggever)

AMSTERDAM, 17 juli — Wie de grote winnaar is van de Anjer-loterij „Een op tien" is nog niet bekend. Dinsdag vond in Amsterdam de trekking plaats. Het winnende nummer werd 664507.

De houder van lot C 664507 krijgt een romantische molen in Varik aan de Waal, een personen-auto en een bedrag van 25 duizend gulden. De houders van de loten A 664507 en B 664507 krijgen ieder 25 duizend gulden.

Uit het ene nummer zijn alle overige prijzen af te leiden. Beschikbaar zijn vijftien waardebonnen van 2500 gulden, 162 draagbare radio's, 1620 boekenrekken, 16.200 grammofoonplaten en 162 duizend pocketboeken.

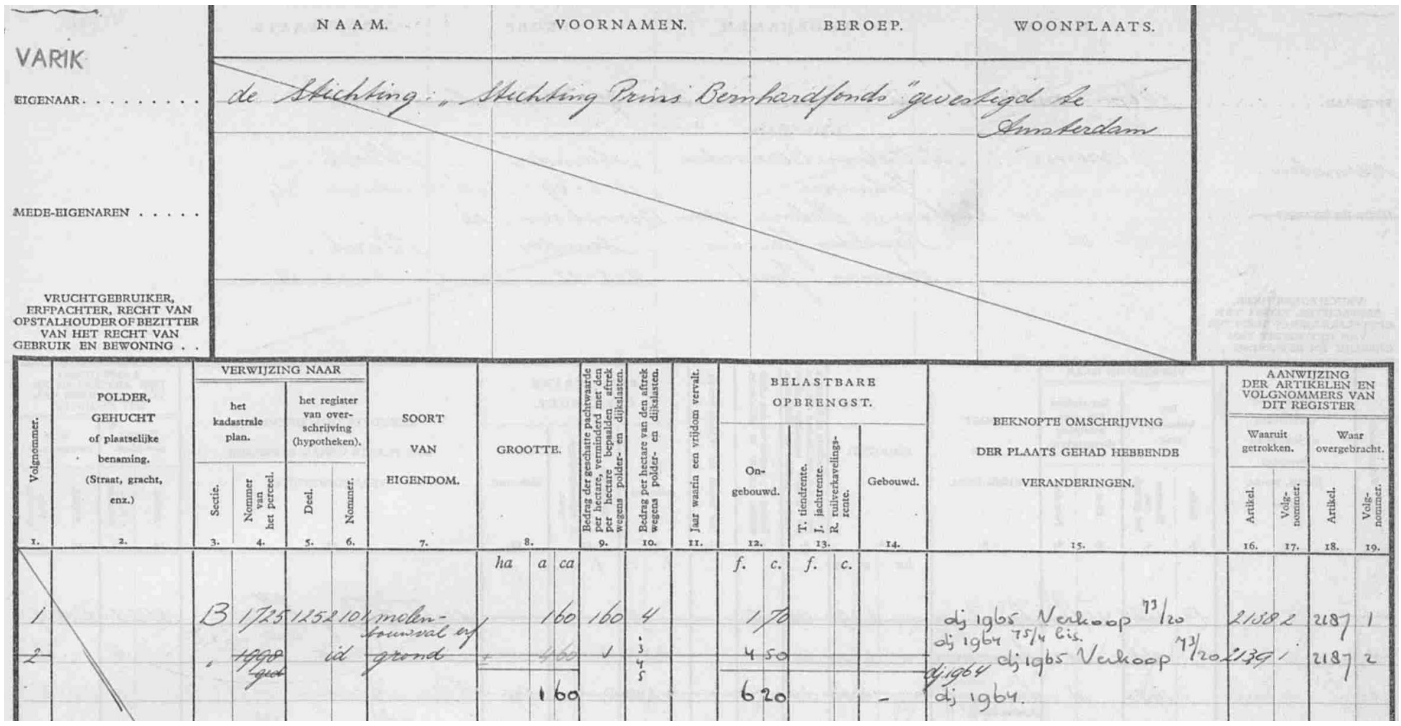

VARIK

	NAAM.	VOORNAMEN.	BEROEP.	WOONPLAATS.
EIGENAAR	de Stichting: „Stichting Prins Bernhardfonds" gevestigd te Amsterdam			
MEDE-EIGENAREN				
VRUCHTGEBRUIKER, ERFPACHTER, RECHT VAN OPSTALHOUDER OF BEZITTER VAN HET RECHT VAN GEBRUIK EN BEWONING				

Volgnummer. 1.	POLDER, GEHUCHT of plaatselijke benaming. (Straat, gracht, enz.) 2.	VERWIJZING NAAR het kadastrale plan. Sectie. 3.	Nommer van het perceel. 4.	het register van overschrijving (hypotheken). Deel. 5.	Nommer. 6.	SOORT VAN EIGENDOM. 7.	GROOTTE. ha 8.	a	ca	Bedrag der geschatte puchtwaarde per hectare, verminderd met den per hectare bepaalden afrek wegens polder- en dijklasten. 9.	Bedrag per hectare van den afrek wegens polder- en dijklasten. 10.	Jaar waarin een vrijdom vervalt. 11.	BELASTBARE OPBRENGST. Ongebouwd. 12. f.	c.	T. tiendrente. J. jachtrente. R. rulverkavelingsrente. 13. f.	c.	Gebouwd. 14.	BEKNOPTE OMSCHRIJVING DER PLAATS GEHAD HEBBENDE VERANDERINGEN. 15.	AANWIJZING DER ARTIKELEN EN VOLGNOMMERS VAN DIT REGISTER. Waaruit getrokken. Artikel. 16.	Volgnummer. 17.	Waar overgebracht. Artikel. 18.	Volgnummer. 19.
1		B	1725	1252	101	molen-bouwval of			160	160	4		1	70				dj 1965 Verkoop 73/20	2158	2	2187	1
2		„	~~1998 gat~~	id		grond					3 4 5		4	50				dj 1964 75/4 Gis. dj 1965 Verkoop 73/20 dj 1964	2139	1	2187	2
									160				6	20			-	dj 1964.				

Het Prins Bernhardfonds liet de molen enigszins restaureren als zomerhuis.
Mevrouw Kingma wilde er in wonen en liet de molen in 1964 verder restaureren en verbouwen door Werner uit Varik. Zo werd er een grote open haard met een schoorsteen dwars door alle zolders heen gemaakt. Ook werden er nieuwe deuren geplaatst. Maar het bleef een tochtig geheel.
Na de verbouwing krijgt de molen een ander perceelsnummer: B2263
Na één winter had ze het al gezien en vertrok naar Ibiza. Ze verhuurde de molen eerst aan de kunstenaar Willem den Ouden. Tot die het huisje aan de dijk kocht en daarna zat haar broer Mr. Tj.H. Kingma er tijdelijk in. Een bankdirecteur uit Leeuwarden.

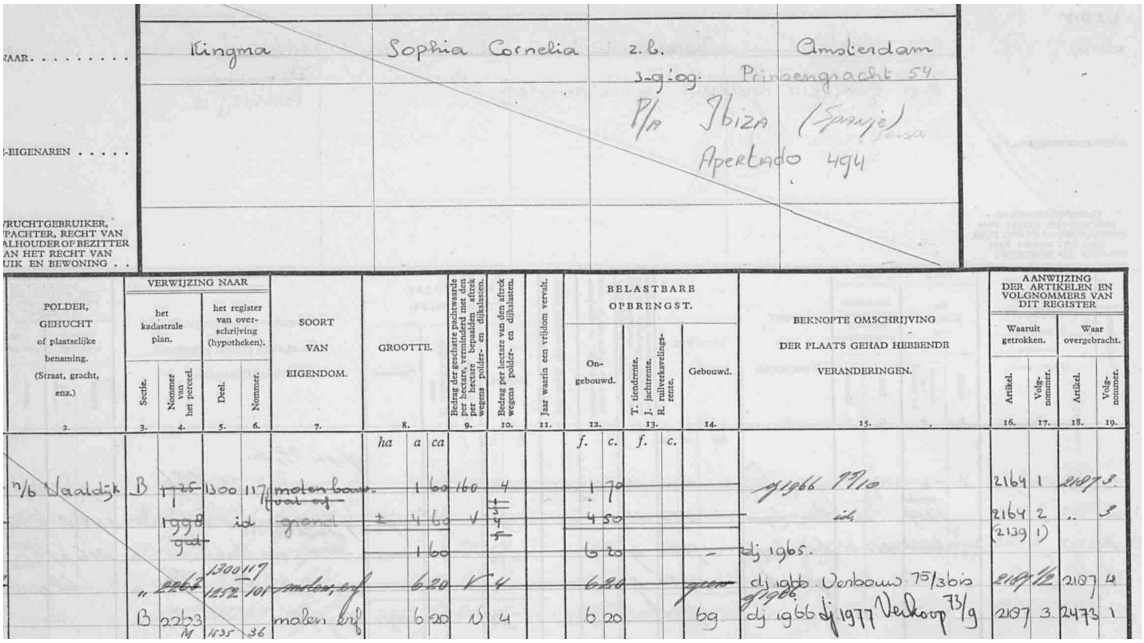

EIGENAAR	Kingma	Sophia Cornelia z.b. 3-9-'09	Amsterdam Prinsengracht 54 P/a Ibiza (Spanje) Apertado 494
MEDE-EIGENAREN			
VRUCHTGEBRUIKER, ERFPACHTER, RECHT VAN OPSTALHOUDER OF BEZITTER VAN HET RECHT VAN GEBRUIK EN BEWONING			

POLDER, GEHUCHT of plaatselijke benaming. (Straat, gracht, enz.) 2.	VERWIJZING NAAR het kadastrale plan. Sectie. 3.	Nommer van het perceel. 4.	het register van overschrijving (hypotheken). Deel. 5.	Nommer. 6.	SOORT VAN EIGENDOM. 7.	GROOTTE. ha 8.	a	ca	Bedrag der geschatte puchtwaarde per hectare, verminderd met den per hectare bepaalden afrek wegens polder- en dijklasten. 9.	Bedrag per hectare van den afrek wegens polder- en dijklasten. 10.	Jaar waarin een vrijdom vervalt. 11.	BELASTBARE OPBRENGST. Ongebouwd. 12. f.	c.	T. tiendrente. J. jachtrente. R. rulverkavelingsrente. 13. f.	c.	Gebouwd. 14.	BEKNOPTE OMSCHRIJVING DER PLAATS GEHAD HEBBENDE VERANDERINGEN. 15.	AANWIJZING DER ARTIKELEN EN VOLGNOMMERS VAN DIT REGISTER. Waaruit getrokken. Artikel. 16.	Volgnummer. 17.	Waar overgebracht. Artikel. 18.	Volgnummer. 19.
7/6 Vaaldijk	B	1725	1300	117	~~molenbouw. vval of~~		1	60	160	4		1	70					~~dj 1966 77/10~~	2164	1	~~2187~~	~~3~~
		1998 ~~gat~~	id		~~grond~~	±	4	60	V	~~4~~ 3 4 5		4	50					id	2164 (2139	2 1)	..	~~3~~
							1	60				6	20				-	dj 1965.				
	„	~~2262~~	~~1300 1252~~	~~117 101~~	~~molen, erf~~		~~6~~	~~20~~	~~V~~	~~4~~		~~6~~	~~20~~				~~geen~~	~~dj 1966. Verbouw 75/3bis dj 1966.~~	~~2187~~	~~12~~	2187	4
	B	2263	M 1135	36	molen erf		6	20	V	4		6	20				bg	dj 1966 dj 1977 Verkoop 73/g	2187	3	2473	1

In 1976 verkoopt ze de molen weer aan de huidige eigenaar P. Hulsbosch. Deze liet molen in 1981 weer restaureren, zodat hij weer kon malen en draaien, maar deze werd toch ook voornamelijk gebruikt als woning.
In 2009 was de molen weer toe aan een opknapbeurt en er werd een woning vast aan de molen gebouwd.
In 2010 werd vanwege de dijkverhoging en de komst van huizen in “het Molenblok” de molen compleet met woning zo’n 2,5 m omhoog gevijzeld.

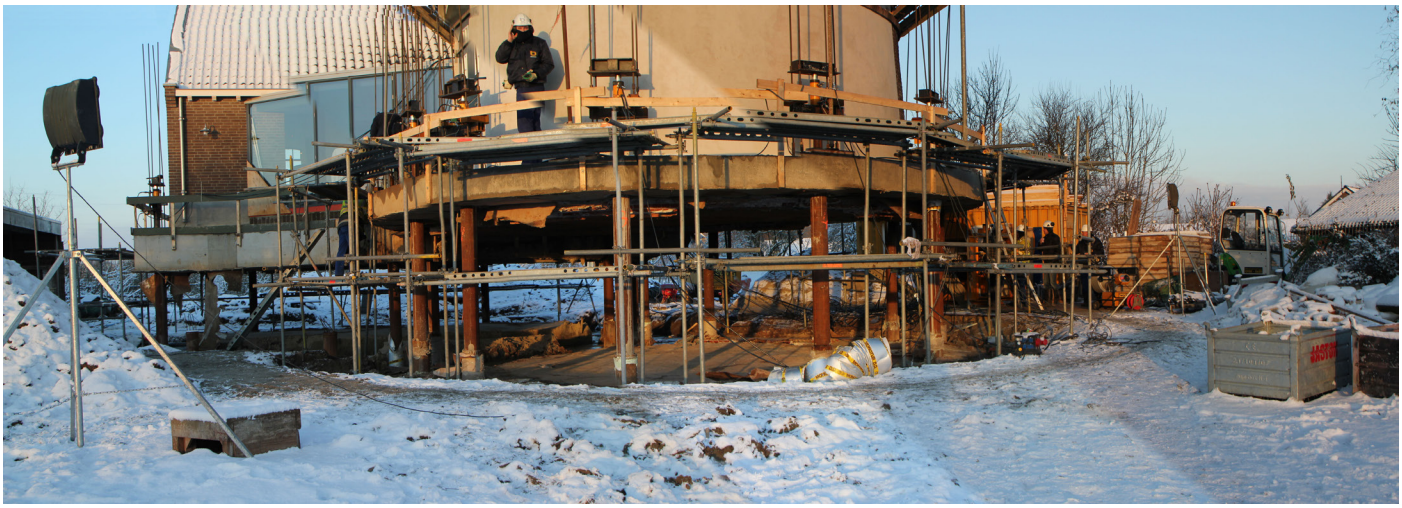

Hier het opvijzelen van de molen met woning in december 2010

De firma Bresser met ervaring in de molenwereld heeft de klus geklaard.

Het totale gewicht van de molen met huis is 476 ton

Hier staat het geheel nog maar een paar decimeter van de grond

In 2020 waren er weer enkele kleine mankementen die verholpen moesten worden. Zoals een rot Kruihaspel en een wigklem van een roede die los zat en nog een aantal probleempjes.
Molenmaker Berkhof heeft deze werkzaamheden verricht. En nu kan de molen weer draaien als de wind gunstig is.

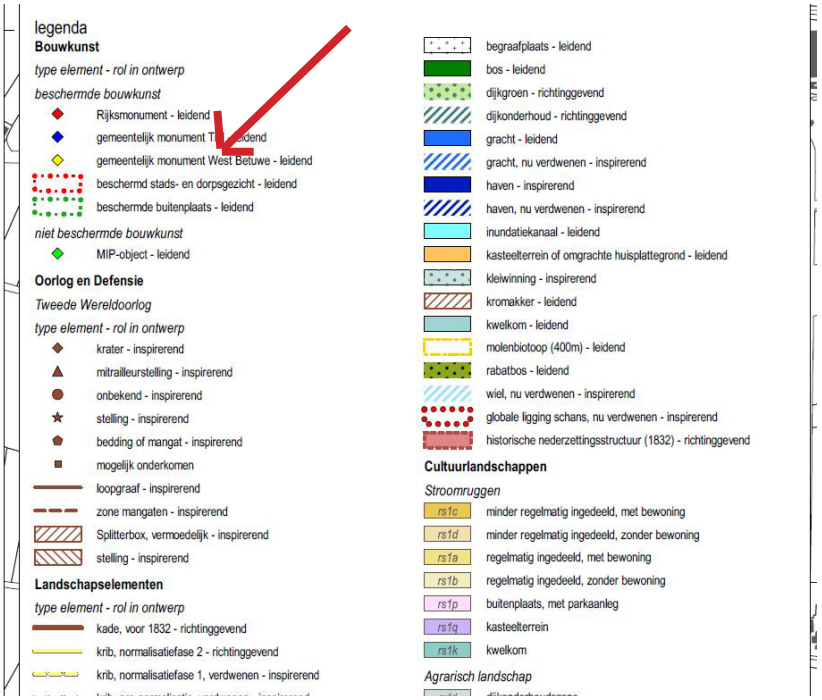

De huidige molen op een terp. Gefotografeerd door Otto Brinkkemper.

Op de stelling met het nieuwe kruihaspel staan Alex Olzheim en de eigenaar Piet Hulsbosch. Samen draaien ze de molen af en toe.

1949

1955

1958

1958

1960

1965

1965

1965

1967

1975

1975

1978

1979

1980

1980

1980

1981

1982

1983

1985

1990

1990

2000

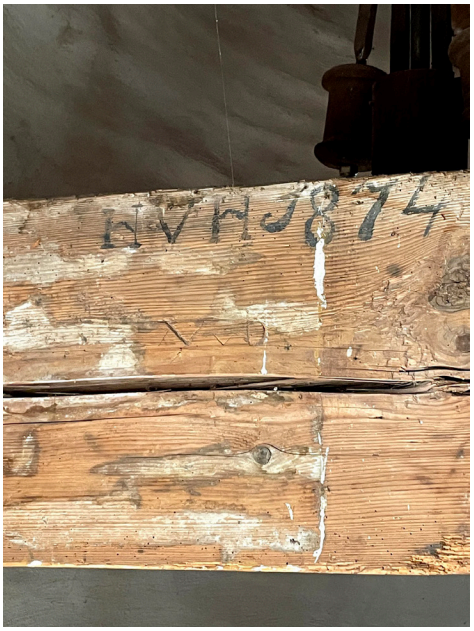
NVHJ874